

Asia: VN/2449/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle peitelystä osingonjaosta ja irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitysluonnoksessa ehdotetaan koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023 annetun lain soveltamisaikaa jatkettavaksi siten, että lakia sovellettaisiin verovuosien 2020–2023 lisäksi myös 2024 ja 2025 verotuksessa. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia, maatilatalouden tuloverolakia ja tuloverolakia siten, että peitelty osinko olisi kokonaan veronalaista tuloa.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa.

1. Korotetut poistot

Suomen Yrittäjät kannattaa ehdotusta koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023 annetun lain soveltamisajan jatkamiseksi verovuosille 2024–2025.

Voimassa olevaa lakia säädettäessä päädyttiin ratkaisuun, jonka mukaan korotetut poistot koskevat lain voimassaoloaikana käyttöön otettua uutta irtainta käyttöomaisuutta. SY katsoo, että korotettujen poistojen rajaaminen pelkästään uuteen irtaimeen käyttöomaisuuteen on ratkaisu, jota tulisi tarkastella uudelleen nyt ehdotetun lain voimassaolon jatkamisen yhteydessä.

Voimassa olevaa lakia koskevassa hallituksen esityksessä HE 85/2019 vp korotettujen poistojen rajaamiselle vain uuteen irtaimen käyttöomaisuuteen ei esitetä erityisiä perusteluja. Kun otetaan huomioon, että samaisessa hallituksen esityksessä tehdyn arvion mukaan kaikista yritysten uusinvestoinneista noin 90 prosenttia kohdistuu uusiin hyödykkeisiin ja vain noin 10 prosenttia käytettyihin hyödykkeisiin, ei rajauksella pitäisi olla merkittävää fiskaalista merkitystä. Korotetut poistot eivät muutoinkaan merkitse pysyvää verotulojen pienenemistä, vaan korotetut poistot vaikuttavat verotuloihin ainoastaan lykkäävästi. Hankittaessa käytetty kone tai laite Suomessa verovelvolliselta toimijalta, luovutus tuloutuu myyjän verotuksessa. Tämän lisäksi käytetyn laitteen hankinta voi edellyttää lisätyötä esimerkiksi laitteen siirto- ja uudelleenasetuksen osalta. Myyntitulot ja lisätyö tyypillisesti tuottavat verotuloja.

Pk-yrityksissä tehdään taloudellisesti perusteltuja investointipäätöksiä jo toisella verovelvollisella käytössä olleen koneen tai laitteen hankkimiseksi. Vaatimus siitä, että hankittavan irtaimen käyttöomaisuuden tulee olla uutta, heikentää yritysten käyttöomaisuuden jälkimarkkinoita sekä kestävän kehityksen ja kiertotalouden edistämistä.

Sääntelyn tavoitteena on houkutella yrityksiä investoimaan. Poistojen korottaminen alentaa investointien tuottovaatimusta, minkä johdosta poistoja korottamalla on mahdollista saada aikaan lisää investointeja. Käsityksemme mukaan sääntelyn tavoite saavutettaisiin tehokkaammin poistamalla edellytys siitä, että investoinnin kohteen tulee olla uusi. Näin ollen myös esityksellä tavoitellut hyödyt voitaisiin saada paremmin yhteiskunnan käyttöön.

Edellä selostetuin perustein Suomen Yrittäjät esittää, että korotettuja poistoja koskeva raja uusien omaisuuteen poistetaan ja että sääntelyn soveltamisala laajennetaan koskettamaan myös käytettynä hankittuja koneita, kalustoa tai muuta niihin verrattavaa irtainta käyttöomaisuutta.

2. Peitelty osinko

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman liitteessä 5 yhtenä toimenpiteenä kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun vastaisiksi toimiksi on todettu, että peitelty osinko on syytä katsoa kokonaan veronalaiseksi tuloksi.

Suomen Yrittäjät pitää lähtökohtaisesti veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun torjumiseen tähtääviä toimia kannatettavina. SY kuitenkin huomauttaa, että peittelystä osingosta voi olla kyse hyvin erilaisissa tilanteissa: peitelty osinko voi tulla kyseeseen joko täysin tahattomissa virhehinnoittelutilanteissa tai sitten räikeissä ja tahallisisa tapauksissa. Sen sijaan peitellyn osingon veroseuraamukset eivät tee eroa sen suhteen, onko kyse tahattomasta vai räikeästä tilanteesta. Seuraamukset molemmissa tapauksissa yhtä ankaria, minkä vuoksi peitellyn osingon verotustapaan liittyy jo nykyisellään tietyn tyyppistä ongelmallisuutta.

Hallituksen esityksessä HE 26/1998 vp todetaan, että peitellyn osingon seuraamukset ovat kaksinkertaisesta verotuksesta johtuen poikkeuksellisen ankarat ja voidaan nähdä sanktion luonteisena. Myös eduskunnan valtiovarainvaliokunta on mietinnössään VaVM 12/2004 katsonut, että peitellyn osingonjaon seuraamukset ovat kokonaisuudessaan varsin ankarat. Lausuttavana olevaan esitysluonnokseen ei sisälly arviota sanktionluoteisuudesta. Katsomme, että ehdotetun kiristuksen sanktionluonteisuutta tulisikin arvioida erityisesti tahattomat arvostusvirhetilanteet huomioiden.

Tahattomien arvostusvirhetilanteiden osalta voidaan toki aina todeta, että verovelvollisen on mahdollista hakea Verohallinnolta ennakkoratkaisua asiassa tahattomien arvostusvirheiden ehkäisemiseksi. Emme kuitenkaan pidä tarkoituksenmukaisena, että ehdotettu peitellyn osingon kiristys johtaisi järjestelmätasolla siihen, että käytännössä yritykset joutuvat nykyistä useammin varmuuden vuoksi hakemaan maksullisia ennakkoratkaisuja myös muissa tilanteissa kuin erityistä tulkinnallisuutta sisältävissä tapauksissa.

Esitysluonnoksessa vaikutusarvioinnissa todetaan, että peiteltyjä osinkoja koskevalla muutoksella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia verovelvollisille, koska kyseessä on kaavamainen veronalaisuusprosentin muutos. SY katsoo, että väite ei pidä paikkaansa, sillä peiteltyä osinkoa saaneiden verovelvollisten verorasitus kiristyy nimenomaan juuri veronalaisuusprosentin korotuksen johdosta.

Edellä esitetyin perustein Suomen Yrittäjät ei kannata ehdotettua muutosta peitellyn osingon kiristämiseksi.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Mika Kuismanen

johtaja, pääekonomisti

Jukka-Pekka Hellman

veroasiantuntija

Hellman Jukka-Pekka
Suomen Yrittäjät ry